ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΝΟΥ

Ο ΚΑΤΕΡΓΑΡΗΣ ΤΟΥ ΜΠΕΡΓΚΕΝ

ΤΑΝ ὁ Ἐρρῖκος 2ος ἐστέφθη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, τὸ βράδυ τῆς στέψεως, στὸ ἀνάκτορο τῆς Φραγκφούρτης, ποὺ ἦταν τότε πρωτεύουσα τοῦ Κράτους ·ου, δόθηκε ἕνας μεγαλοπρεπὴς χορὸς μετημφιεσμένων.

Μέσ' στὴν ἀπέραντη αἴθουσα ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ χίλια φῶτα, ἔπαιζε μιὰ μεγάλη φιλαρμονική. Ἡ κυρίες τῆς Αὐλῆς φοροῦσαν πλουσιώτατες τουαλέττες, μὲ ἀτίμητα στολίδια κι' οἱ πρίγκηπες κ' οἱ ἱππότες εἶχαν νιυθεῖ μὲ ὑπέρλαμπρα κοστούμια. Σ' ὅλες τὶς αἴθουσες τοῦ παλατιοῦ βασίλευε ἡ χαρά, τὸ γέλιο, ἡ εὐχαρίστησις. Ἕνας μόνο ἀπ' τοὺς καλεσμένους ἔμενε παράμερα μόνος καὶ σοβσρός, χωρὶς νὰ πλησιάζῃ κανέναν, χωρὶς νὰ χορεύῃ μὲ καμμιὰ ἀπ' τὶς κυρίες. Φοροῦσε μιὰ ὁλόμαυρη, πένθιμη στολὴ ποὺ τὸ χρῶμα της ἀποτελοῦσε ἀντίθεση στὶς ἀνοιχτόχρωμες στολὲς τῶν ἄλλων καλεσμένων. Τὸ ψηλὸ καὶ κομψὸ παράστημά του κι' ἡ χάρις τῶν κινήσεών του, ἔκαναν τὶς κυρίες νὰ τὸν κυτάζουν μὲ θαυμασμό.

Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ μάθῃ ποιὸς ἦταν ὁ παράξενος αὐτὸς ἱππότης, γιατὶ ἡ προσωπίδα του ἦταν μεγάλη καὶ δὲν ἄφινε νὰ φανῆ τὸ πρόσωπό του.

Ἔξαφνα, ἐνῶ ὅλοι ἐχόρευαν ὁ παράξενος ἱππότης σηκώθηκε καὶ μὲ βῆμα ὑπερήφανο μὰ καὶ σεμνό, πλησίασε τὴν αὐτοκράτειρα, γονάτισε μπροστὰ στὰ ψηλὰ σκαλοπάτια τοῦ θρόνου της καὶ τῆς ζήτησε νὰ χορέψῃ μαζύ της ἕναν χορό. Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς ὁποίας ὁ παράξενος ἱππότης εἶχε κινήσει τὴν προσοχή, δέχτηκε πρόθυμα τὴν παράκλησί του, κατέβηκε ἀπ' τὸ θρόνο της καὶ στηρίχθηκε στὸ μπράτσο του, ἀφήνοντας νὰ τὴν παρασύρῃ στὴ δίνη τοῦ χοροῦ...

Ὁ ἱππότης χόρευε τόσο ἐλαφρὰ καὶ μὲ τόση ἐπιδεξιότητα, εἶχε τόση εὐγένεια στοὺς τρόπους του καὶ τόση γοητεία στὰ λόγια του, ὥστε ὅταν τελείωσε ὁ χορός, ἡ αὐτοκράτειρα κατενθουσιασμένη ἀπὸ αὐτόν, ἐδήλωσε πὼς ποτὲ της ἄλλοτε δὲν εἶχε γνωρίσει χορευτὴ πιὸ ὑπέροχο καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ χορέψῃ μαζύ του καὶ τὸν δεύτερο χορό. Πραγματικὰ δὲ χόρεψαν μαζὺ καὶ τὸν δεύτερο, καὶ τὸν τρίτο, καὶ τὸν τέταρτο χορό. Κι' ὅλοι οἱ καλεσμένοι ἔριχναν στὸν ἱππότη βλέμματα φθόνου γιὰ τὴν μοναδικὴ ἐκείνη εὔνοια κι' ὅλοι ἀδημονοῦσαν νὰ μάθουν ποιὸς ἦταν ὁ προνομοιοῦχος καὶ καλότυχος αὐτὸς εὐγενὴς περισσότερο δὲ ἀπ' ὅλους ἀδημονοῦσε ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἔτσι περίμεναν πειὰ ὅλοι τους τὴν ὥρα, ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν ἐθιμοτυπία, κάθε προσκεκλημένος ἔπρεπε νὰ βγάλῃ τὴν προσωπίδα του καὶ ν' ἀποκαλύψῃ τὸ πρόσωπό του.

Ὅταν ἦρθε ἡ στιγμὴ αὐτή, ὅλοι οἱ καλεσμένοι ἔβγαλαν τὶς μάσκες τους καὶ χάρφωσαν τὰ βλέμματά τους στὸν παράξενο ἱππότη. Ἀλλὰ ἐκεῖνος δὲν εδειχνε καμμιὰ διάθεσι νὰ βγάλῃ τὴ μάσκα του καὶ στεκόταν σὲ μιὰ γωνιὰ ἀκίνητος κι' ἀμίλητος.

Τότε ἡ βασίλισσα φουρκισμένη γιὰ τὴν ἀδικαιολόγητη καὶ ἀνάρμοστη ἐπιμονή του, τὸν διέταξε νὰ βγάλῃ ἀμέσως τὴν μάσκα του. Ὁ μυστηριώδης ἱππότης ὑπάκουσε χωρὶς ἀντίρρησι, ἔβγαλε τὴν μάσκα του καὶ ἔδειξε τὸ πρόσωπό του, ἕνα πρόσωπο γλυκύτατο, σπανίας ἀνδρικῆς καλλονῆς. Κανένας ὅμως ἀπ' τοὺς καλεσμένους δὲν φάνηκε νὰ γνωρίζῃ τὸν παράξενο αὐτὸν ἄνθρωπο. Ἦταν ἄγνωστος σὲ ὅλους.

Τέλος, δυὸ ἀπ' τοὺς ὑπηρέτες ποὺ σερβίριζαν τοὺς ἱππότες καὶ τὶς κυρίες, ἐδήλωσαν πὼς γνωρίζουν τὸν ἄγνωστο ἱππότη. Ἦταν ὁ δήμιος τοῦ Μπέργκεν!..

Ὅλοι οἱ καλεσμένοι καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους ὁ αὐτοκράτωρ, θύμωσαν ὑπερβολικὰ μὲ τὴν τόλμη καὶ τὴν ἀσέβεια τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ εἶνε ἱππότης ἢ εὐπατρίδης εἶχε τολμήσει νὰ πάῃ στὸν χορὸ τοῦ παλατιοῦ καὶ νὰ χορέψῃ μὲ τὴν αὐτοκράτειρα.

Τρέμοντας ἀπὸ θυμὸ ὁ αὐτοκράτωρ διέταξε τοὺς ὑπασπιστάς του νὰ πιάσουν τὸν δήμιο καὶ νὰ τὸν θανατώσουν!

Τότε ὁ τολμηρὸς χορευτὴς πλησίασε στὸν θρόνο, γονάτισε μπροσιὰ στὸν αὐτοκράτορα καὶ μὲ φωνὴ ἤρεμη καὶ γεμάτη σεβασμὸ καὶ ὑποταγὴ τοῦ εἶπε:

— Μεγάλε βασιληᾶ μου, εἶνε ἀλήθεια πὼς ἐγκλημάτισα κι' ἀπέναντί σου κι' ἀπέναντι τῆς σεπτῆς βασίλισσας κι' ἀπέναντι ὅλων αὐτῶν τῶν εὐγενῶν καλεσμένων ποὺ ἔχουν μαζευθῆ ἐδῶ γιὰ νὰ γιορτάσουν τὴ στέψη σας. Εἶνε ἀλήθεια πὼς μὲ τὴν τρελλὴ κι' ἀδικαιολόγητη ματαιοδοξία πρόσβαλα τὴ βασίλισσα καὶ ἀτίμασα τὸ στέμμα καὶ τὸν θρόνο. Ἀλλὰ καμμιὰ τιμωρία, οὔτε καὶ τὸ αἷμα μου δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ξεπλύνῃ τὴν προσβολὴ ποὺ σᾶς ἔκανα. Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν νὰ μοῦ ἐπιτρέψτε νὰ σᾶς ὑποδείξω ἐγὼ ἕναν τρόπο γιὰ νὰ ξεπλυθῆ ἡ προσβολὴ αὐτὴ καὶ νὰ θεωρηθῆ σὰν νὰ μὴν ἔγινε καθόλου. Τραβῆξτε τὸ σπαθί σας Μεγαλειότατε, ὀνομάστε με ἱππότη, δόστε καὶ σ' ἐμὲ τὸν τίτλο τοῦ εὐγενοῦς καὶ τοῦ ἱπποτου. Καὶ ἅμα γίνω ἱππότης σᾶς ὑπόσχομαι ὁποιοσδήποτε ἐκφραοθῆ ἐναντίον τῆς βασιλίσσης γι' αὐτὸ ποὺ ἔγινε, θὰ τὸν σκοτώσω, ὁσοδήποτε ἀνδρεῖος πολεμιστὴς κι' ἐπιδέξιος ξιφομάχος κι' ἂν εἶνε.

Ἡ τολμηρὴ ἐκείνη πρότασις ἔκανε ἔκπληξι στὸν αὐτοκράτορα, ὁ ὁποῖος σκέφθηκε πὼς ἡ μόνη λύσις ποὺ μποροῦσε νὰ δοθῆ ἦταν αὐτὴ ποὺ πρότεινε ὁ δήμιος. Γύρισε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι ἕνας αὐθάδης μὰ ἡ συμβουλή σου εἶνε καλὴ καὶ φρόνιμη καὶ δείχνει πὼς εἶσαι ἄνθρωπος ἔξυπνος καὶ πολυμήχανος. Ἐπίσης ἡ τόλμη σου νὰ μπῆς ἐδῶ μέσα, σὰν εὐγενής, δείχνει πὼς εἶσαι πολὺ τολμηρὸς καὶ θὰ εἶσαι ἀνδρεῖος πολεμιστής. Ἀπ' τὴν στιγμὴ λοιπὸν αὐτὴ σὲ κατατάσσω στὸ τάγμα τῶν ἱπποτῶν μου. Σὺ, ὁ ὁποῖος βρίσκεσαι γονατιστὸς σὰν ἔνοχος, μπροστά μου, ὅταν θὰ σηκωθῆς θὰ εἶσαι ἱππότης. Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸ ποὺ ἔκανες εἶνε μεγάλη κατεργαριά, διατάζω ὅπως στὸ ἑξῆς μαζὺ μὲ τὸν τίτλο τοῦ ἱππότη φέρεις καὶ τὸ ὄνομα: ***Κατεργάρης τοῦ Μπέργκεν!*** καὶ σὺ καὶ οἱ ἀπόγονοί σου.

Ὁ τολμηρὸς χορευτὴς σηκώθηκε εὐθὺς ἐπάνω καταχαρούμενος. Ὅλοι οἱ καλεσμένοι ἐξηπτοκραύγασαν. Ἡ κυρίες κινοῦσαν τὰ δαντελλωτὰ μαντηλάκια τους...

Κι' ἀπὸ τὴ νυχτιὰ αὐτὴ οἱ ἀπόγονοι τοῦ δημίου ὀνομάζονται ***Κατεργάρηδες τοῦ Μπέργκεν***...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΝΑ Η ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΜΑΖΑΡΙΝΟΣ

Ὅπως εἶνε γνωστὸ ὁ Λουδοβῖκος 14ος εἶχε ἐρωτευθεῖ παράφορα τὴν ὡραιοτάτη ἀνεψιὰ τοῦ περιφήμου καρδιναλίου Μαζαρίνου.

Τὸ εἰδύλλιο αὐτὸ εἶνε βέβαιο ὅτι ὑπέθαλπε καὶ ὑποβοηθοῦσε πολὺ ὁ διαβολεμένος αὐτὸς καρδινάλιος, τρέφοντας τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Λουδοβῖκος θὰ νυμφεύονταν μιὰ μέρα τὴν ἀνεψιά του ἡ ὁποία ἔτσι θὰ γίνονταν βασίλισσα τῆς Γαλλίας. Ἀλλὰ γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ ἕνας τέτοιος γάμος, δὲν ἀρκοῦσε μονάχα ἡ καλὴ διάθεση τοῦ Λουδοβίκου, τὰ σατανικὰ σχέδια τοῦ καρδιναλίου Μαζαρίνου καὶ τὰ θέλγητρα τῆς ἀνεψιᾶς του. Χρειάζονταν μαζὺ καὶ ἡ συγκατάθεση τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ πρὸ παντὸς τῆς βασιλομήτορος Ἄννας τῆς Αὐστριακῆς.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ Μαζαρῖνος ἀπεπειράθη νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὴ βασιλομήτορα γιὰ νὰ καταλόβῃ τὶς διαθέσεις της ἀπέναντι ἑνὸς παρομοίου συνοικεσίου. Πλησιάζοντας λοιπὸν τὴν Ἄννα τὴν Αὐστριακὴ καὶ κάνοντας μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση, ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ τῆς ὁμιλήσῃ.

— Ὁρίστε, ὁρίστε παρακαλῶ, τοῦ εἶπε ἐκείνη.

— Πολὺ φοβοῦμαι, Μεγαλειοτάτη, εἶπε ὁ καρδινάλιος πέρνοντας θάρρος, μήπως ὁ βασιλεὺς ἀποφασίση νὰ νυμφευθῆ καὶ ἐπισήμως τὴν ἀνεψιά μου.

— Ἂν ὁ βασιλεὺς προβῆ σὲ μιὰ τόσο χαμερπῆ πράξη, ἀπάντησε μὲ ὑψηλοφροσύνη ἡ βασιλομήτωρ, θὰ τεθῶ μὲ τὸ δευτερότοκο γυιό μου ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους καὶ θὰ στραφῶμεν ἐναντίον του καὶ ἐναντίον σου!

Κόκκαλο ὁ παμπόνηρος καρδινάλιος!...

Η ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ...ΤΙΜΗΣ

Ὁ Ἐρρῖκος 4ος εἶχεν ἐρωτευθεῖ παράφορα τὴν Ἀντουανέττα ντὲ Πὸν, μαρχησία ντὲ Γκερσβὶλ. Ἡ Ἀντουανέττα ὅμως, ἡ ὁποία ἦταν πολὺ ἐνάρετη, ἀπέκρουσε τὸν ἔρωτά του. Ὁ Ἐρρῖκος τότε, ὁ ὁποῖος ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴ της, τῆς εἶπε:

— Ἀφοῦ, καθὼς βλέπω, εἶσθε πραγματικὰ τιμία, θὰ σᾶς ὀνομάσω Κυρία τῆς... Τιμῆς τῆς βασιλίσσης, ὅταν θὰ παντρευθῶ!...

Καὶ πράγματι. Μόλις παντρεύθηκε τὴ Μαρία τῶν Μεδίκων, διώρισε τὴν μαρχησία ντὲ Γκερσβὶλ πρώτη Κυρία τῆς Τιμῆς!

ὁ φτωχὸς Θεόκριτος, ἀλλὰ ἔμειναν καὶ κάμποσοι, ποὺ ὁ ποιητὴς ἀνέβαλε τὴν ἀπαγγελία τους γιὰ ἄλλη μέρα. Στὸ τέλος, ἐπειδὴ ὁ Θεόκριτος δὲν εἶπε τίποτε, ὁ νεαρὸς ποιητὴς τὸν ρώτησε:

— Ποιοὶ ἀπὸ τοὺς στίχους μου σοῦ φάνηκαν πιὸ καλοί;

— Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἀπάγειλες, ἀπάντησε ὁ ἀτηνὴς Θεόκριτος.

Ὁ Θεόκριτος, ὅπως εἴπαμε, ἦταν ὄχι μονάχα ποιητὴς σκωπτικῶν ἐπιγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ συγγραφεύς. Μαζὺ μ' ἄλλα εἶχε συγγράψει θαυμάσιες ἐπιστολὲς καθὼς καὶ ὑπέροχη ἱστορία γιὰ τὴ Λιβύη. Δυστυχῶς κανένα ἀπὸ τὰ ἔργα του αὐτὰ δὲν ἔχει διασωθῆ. Μόνον μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὴ ζωή του κατώρθωσαν νὰ φτάσουν ὡς ἐμᾶς, καθὼς καὶ ἐλάχιστα εὐφυολογήματά του, ποὺ στὸ τέλος τὸ πλήρωσε μὲ τὴ ζωή του.